Program poradenských služeb na GJP Mělník

1. Poskytování poradenských služeb

Poskytování poradenských služeb na GJP Mělník, jejich účel a průběh poskytování se řídí vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských, zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných v aktuálních zněních.

Poradenské služby jsou bezplatně poskytovány žákům, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením. O poskytování poradenských služeb, jejich účelu a průběhu poskytování a právech a povinnostech žáka a jeho zákonného zástupce spojených s poskytováním psychologických a speciálně pedagogických poradenských služeb ve škole, včetně práva obrátit se na Českou školní inspekci podle § 174 odst. 6 školského zákona škola informuje žáky a zákonné zástupce prostřednictvím webových stránek školy a informací v Bakalářích.

Při poskytování poradenských služeb škola dodržuje jejich účel a etické zásady poskytování těchto služeb. Škola vychází z individuálních potřeb žáka, podporuje jeho samostatnost a přispívá k jeho sociálnímu začleňování.

2. Personální zajištění

Poskytování školních poradenských služeb zajišťují školní metodičky prevence rizikového chování Mgr. Dagmar Dvořáková a Mgr. Marta Hradcová, výchovná a kariérová poradkyně Mgr. Hana Davídková a školní psycholog PhDr. Mgr. Petr Volf, kteří spolupracují zejména s třídními učiteli, učiteli výchov, případně s dalšími pedagogickými pracovníky školy. Konzultační hodiny jsou možné po dohodě kdykoliv. Činnost těchto poradenských pracovníků je vymezena níže. O poradenských službách, tj. o vyšetření, jeho výsledcích a poskytnuté péči individuální i skupinové, o součinnosti se školami a školskými zařízeními a o komunikaci a spolupráci s orgány veřejné moci vede škola dokumentaci.

3. Účel poradenských služeb

Účelem poradenských služeb je přispívat žákům GJP zejména k vytváření vhodných podmínek pro jejich zdravý tělesný, psychický a sociální vývoj, pro rozvoj jejich osobnosti, naplňování vzdělávacích potřeb a rozvíjení schopností, dovedností a zájmů, dále zjišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka a mimořádného nadání žáka, doporučování vhodných podpůrných opatření a vyhodnocování poskytování podpůrných opatření žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům mimořádně nadaným, podpoře jejich vzdělávání, jakož i zmírňování důsledků znevýhodnění a prevenci jeho prohlubování. Poradenské služby také přispívají k prevenci a řešení vzdělávacích a výchovných obtíží, různých forem rizikového chování a dalších problémů souvisejících se vzděláváním a s motivací k překonávání problémových situací, ale také k vytváření vhodných podmínek, forem a způsobů práce pro žáky, kteří jsou příslušníky jiných kultur nebo žijí v odlišných

životních podmínkách, a pro žáky nadané a mimořádně nadané. Součástí je i poradenství ohledně vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšího profesního uplatnění. Poradenští pracovníci školy také poskytují metodickou podporu ostatním vyučujícím, zejména při rozvíjení jejich pedagogicko-psychologických, speciálně pedagogických a profesních dovedností a při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a komunikují a spolupracují se zákonnými zástupci s jinými školami, se školskými zařízeními a s orgány veřejné moci.

4. Popis a vymezení rozsahu činností

4.1 Výchovná poradkyně

Poradenské činnosti:

1. Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, tj. zejména

a) koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství – kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka,

b) základní skupinová šetření k volbě povolání, administrace, zpracování a interpretace zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků,

c) individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti ve spolupráci s třídním učitelem,

d) poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků ve spolupráci
s třídním učitelem,

e) spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,

f) zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích krajských poboček Úřadu práce České republiky a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům
o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek,

g) poskytování služeb kariérového poradenství žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám.

2. Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost
a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, včetně spolupráce na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni, vedení dokumentace o poskytovaných podpůrných opatřeních 1. stupně.

3. Zprostředkování vstupní a průběžné diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb
a mimořádného nadání a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané žáky ve školských poradenských zařízeních.

4. Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

5. Příprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků, sledování a vyhodnocování poskytování a účinnosti navržených podpůrných opatření žáka.

6. Příprava a koordinace strategie prevence školního neúspěchu, spolupráce s vyučujícími, třídními učiteli a zákonnými zástupci při včasném zachycování a řešení vzdělávacích obtíží žáků, koordinace postupů a podpůrných opatření směřujících k předcházení školnímu neúspěchu, nastavování vhodných podpůrných opatření.

Metodické a informační činnosti:

1. Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy:

a) v otázkách kariérového rozhodování žáků,

b) s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory,

c) s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,

d) s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů,

e) v práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky.

2. Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence pedagogickým pracovníkům školy.

3. Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.

4. Předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.

5. Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu,
o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.

6. Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

7. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

4.2 Metodičky prevence rizikového chování

Standardní činnosti školního metodika prevence
Metodické a koordinační činnosti

1. Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy. Průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou.

2. Předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace. Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování.

3. Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.

4. Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.

5. Včasná intervence při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů, průběžná a dlouhodobá péče o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi, individuální a skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání.

6. Vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení. Podpora vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami; prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti.

7. Koordinace, podpora a průběžné vyhodnocování realizace aktivit zaměřených na podporu wellbeingu a duševní zdraví žáků.

8. Metodická podpora realizace třídnických hodin a dalších aktivit zaměřených na podporu osobnostního rozvoje, socio-emočních dovedností a wellbeingu žáků a pozitivních vztahů v třídních kolektivech.

9. Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování.

10. Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.

11. Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

12. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

1. Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.

2. Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.

3. Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působící v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků.

4. Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení.

5. Vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence.

Poradenské činnosti

1. Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli.

2. Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.

4.3 Školní psycholog

Standardní činnosti školního psychologa

1. Podílí se na vytváření programu poradenských služeb ve škole, včetně preventivního programu školy.
2. Komunikuje s vedením školy, pedagogy, žáky a zákonnými zástupci.

Diagnostika a depistáž

1. Diagnostika při vzdělávacích a výchovných problémech žáků.
2. Depistáž a diagnostika nadaných žáků.
3. Zjišťování sociálního klimatu ve třídě.

Konzultační, poradenské a intervenční práce

1. Individuální případová práce se žáky v osobních problémech, zejména konzultace a vedení.
2. Krizová intervence a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce.
3. Prevence školního neúspěchu žáků, zejména náprava a vedení.
4. Kariérové poradenství u žáků.
5. Techniky a hygiena učení pro žáky.
6. Podpora spolupráce třídy a třídního učitele.
7. Individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti výchovy a vzdělávání.
8. Konzultace se zákonnými zástupci při vzdělávacích a výchovných problémech dětí.
9. Podpora tolerantního a multikulturního prostředí ve škole a školském zařízení.
10. Podpora pro dlouhodobě selhávající žáky ve vzdělávání.

Metodická práce a vzdělávací činnost

1. Metodická pomoc třídním učitelům.

2. Účast na pracovních poradách školy.
3. Koordinace poradenských služeb poskytovaných ve škole, zejména výchovného poradce, školního metodika prevence a třídních učitelů.
4. Koordinace poradenských služeb mimo školu a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, zdravotnickými a dalšími zařízeními.
5. Besedy a osvěta zákonným zástupcům.

5. Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Úkolem školy je včas vyhledat žáky s výchovnými či výukovými problémy, průběžně a dlouhodobě s nimi pracovat a vytvářet tak předpoklady pro snižování jejich problémů. Při menší míře problémů řeší tyto škola sama, při vyšší kontaktuje škola další školská poradenská zařízení.

Poskytování poradenské pomoci ve škole zajišťují zejména poradenští pracovníci školy: školní metodičky prevence se věnují péči o žáky s rizikovým chováním a prevenci rizikového chování, výchovná poradkyně se věnuje podpoře žáků a pedagogických pracovníků při vzdělávání žáků s potřebou uplatňování podpůrných opatření. Poradenští pracovníci spolupracují s dalšími pedagogickými pracovníky, zejména s třídními učiteli, a zajišťují pravidelnou komunikaci se zákonným zástupcem žáka nebo zletilým žákem. Pravidelně komunikují se školskými poradenskými zařízeními, která zajišťují návrhy podpůrných opatření a podílejí se na jejich realizaci ve školách. Školy a školská zařízení, která se podílejí na vzdělávání žáka, postupují za účelem jeho podpory ve vzájemné součinnosti.

Školou poskytovaná podpůrná opatření slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka (např. pomalejší tempo práce, drobné obtíže ve čtení, psaní, počítání, problémy se zapomínáním, drobné obtíže v koncentraci pozornosti atd.), u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení.

Úpravy ve vzdělávání žáka navrhují pedagogičtí pracovníci, přitom spolupracují s poradenskými pracovníky ve škole a zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka. Obtíže žáka mohou být také vyvolané např. aktuálně nepříznivým zdravotním nebo psychickým stavem, případně se jedná o dlouhodobé problémy malého rozsahu a intenzity. Škola zohledňuje sociální status, vztahovou síť žáka a jeho sociální a rodinné prostředí. Pokud žák dochází do školského zařízení, které se podílí na vzdělávání žáka (zejména v případě zájmového vzdělávání) a charakter jeho obtíží to vyžaduje, informuje škola tato zařízení o charakteru podpory žáka školou, tak aby i tato zařízení respektovala vzdělávací potřeby žáka. Podpůrná opatření směřují k naplňování speciálních vzdělávacích potřeb žáka a mohou ho podporovat v celém průběhu jeho vzdělávání.

Forma vzdělávání je volena na základě věku žáka a tomu odpovídajícího stupně vzdělávání a podle požadavků na organizaci jeho vzdělávání, které vždy respektují speciální vzdělávací potřeby žáka nebo jiné závažné důvody na straně žáka. Škola může dle potřeby upravit metody nebo organizaci výuky.

Pokud nepostačuje přímá podpora žáka ve výuce učitelem nebo jiným pedagogickým pracovníkem a žákovy obtíže vyžadují součinnost více pedagogických pracovníků, může být vytvořen plán pedagogické podpory (PLPP), který slouží k poskytování organizované podpory žákova vzdělávání a k pravidelnému vyhodnocování účinnosti zvolených opatření školy. Ředitelka školy pověří koordinací plánu pedagogické podpory třídního učitele, učitele

předmětu nebo poradenského pracovníka školy. S PLPP jsou seznámeni zákonní zástupci žáka nebo zletilý žák a všichni vyučující, kteří s žákem pracují.

5.1 Identifikace žáka ohroženého školním neúspěchem a systémová opatření

Pokud žák je alespoň v jedné z níže uvedených sledovaných oblastech pozitivně identifikován, je možné na něj nahlížet jako na žáka ohroženého školním neúspěchem.

Sledované oblasti

a, nízká motivace ke vzdělání

osobní kontakt třídního učitele se zákonnými zástupci/se zletilým žákem, budování vzájemné důvěry s cílem jednotné podpory žáků, konzultace žáků a zákonných zástupců s učiteli

b, dlouhodobá a opakovaná prospěchová neúspěšnost

diagnostika příčin školní neúspěšnosti, individuální přístup k žákovi ze strany vyučujících, konzultace vyučujících s výchovnou poradkyní, s třídním učitelem, nabídka konzultací, případně doučování ze strany pedagogů.

c, nedůslednost ve školní přípravě

osobní kontakt třídního učitele se zákonnými zástupci/se zletilým žákem, budování vzájemné důvěry s cílem jednotné podpory žáků, konzultace žáků a zákonných zástupců s učiteli, písemný kontakt učitelů se zákonnými zástupci, informování zákonných zástupců v případě zletilých žáků (Bakaláři, e-mail).

d, kázeňské přestupky

seznámení s pravidly chování, se školním řádem, upozorňování na porušování pravidel domluvou, schůzka třídního učitele, zákonného zástupce a žáka, školní poradenské pracoviště, kontaktování dalších odborníků

e, nedůsledné rodičovské vedení

individuální schůzky učitel – zákonný zástupce – žák, vzdělávací a informační akce pro zákonné zástupce žáků, spolupráce se školním poradenským pracovištěm

f, vysoká absence

rozhovor třídní učitel – zákonný zástupce – žák, popřípadě třídní učitel – zletilý žák (informování zákonných zástupců), rozhovor zákonný zástupce/zletilý žák – výchovný poradce, popřípadě ředitel, kázeňská opatření dle školního řádu

g, odlišné kulturní prostředí

spolupráce s rodinou a odborníky, práce třídního učitele se třídou

h, odlišné životní podmínky

materiální podpora (učebnice od SRPŠ, příspěvek na výjezdy), práce třídního učitele se zákonnými zástupci, dalšími organizacemi, se třídou

i, odlišný mateřský jazyk

podpora při výuce českého jazyka, práce třídního učitele se zákonnými zástupci, dalšími organizacemi, se třídou

6. Preventivní strategie školy proti šikaně a dalším projevům rizikového chování

Preventivní strategie školy proti šikaně a dalším projevům rizikového chování je součástí Krizového plánu školy dostupného na webu školy. Členové poradenského pracoviště školy pravidelně vyhodnocují informace od pedagogů, nepedagogických pracovníků školy, rodičů i žáků. K tomu slouží schránka důvěry, systém Face up (Nenech to být), deníky třídního učitele.